

АНА МІСЯК-МІСЯК

ЛЕГЕНДИ

НІНА МУДРИК-МРИЦ

ЛЕГЕНДИ

Об'єднання Українських Письменників у Канаді „Слово”

Торонто

1973

Едмонтон

NINA MUDRYK-MRYC

L E G E N D S

Copyright by author

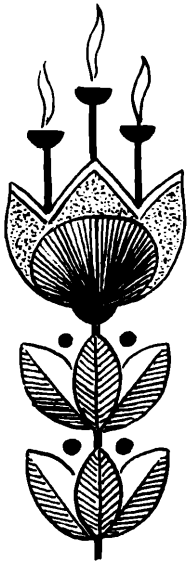
Toronto, Canada, 1973

Printed by
HARMONY PRINTING LTD.
3194 Dundas Street West, Toronto, Ont., Canada

Олесеві

з любов'ю присвячую

Ніна Мудрик-Мриц

ілюстрації автора

ЛЕГЕНДА ПРО ЛОМИКАМІНЬ

...“Учителю...”

Сиві очі юнака потонули в Учителевих і жахнулися безмежжя їхньої глибини.

...“Допоможи мені...”

“Чому прохаєш неможливого? Невже можна влити зміст всесвіту в крихку посудину? Вона ж розсиплеться черепками!” Звичайне людське обличчя Вчителя горіло світлом, якого не можна знайти на землі, і від нього мілкішала глибін розпуки сивих очей. Юнак відходив.

У серці набрякали рубці, заподіяні в мандрах поглядами зацікавлення й здивування, коли очі зустрічних торкалися його обличчя. Срібна юнь його зіниць ніяк не хотіла гармонізувати із сріблом, що лягло на скроні й чоло. Запитували: “Чом це?” Ховав у посмішці ніяковість і пояснював: “Це від глибин, де шукаю за-

хованих від людей таємниць. У глибинах багато срібла, от і сиплеться на голову..." Не розуміли, здвигали раменами, а то й, милосердячись, похитували головами й ховали очі, щоб не зустрінутися поглядом.

"Юначе", зупинив його голос Учителя. На простягнутій долоні незвичайної Людини безпомічно тулилося насіння.

"Ось тобі. З нього виросте квіття. Коріння його матиме особливу силу. Тонюсіньке — воно буде ламати тверде каміння. Сила цих квіток злагіднить твою тугу. Та вони не розквітнуть у вологих долинах. Піди й посій їх на гірському камені, куди тільки зрідка заходять люди. Для цвітіння їм треба холодного й чистого повітря і світла, що не ламається у гранях людських споруд."

У сивих очах іскрилася вдячність, а в жмені тихо лежало насіння Учителевих квіток. Стежка бігла в гори. Із віддалі дігнали юнака слова:

"Не забувай, брате любий, що найтвердіший камінь — це серце людське!"

Людське серце сивооного юнака знемагало від втоми. Червоно цвіли сліди покалічених гострим камінням стіп. Обабіч вузьких стежин відкривались безодні, у темряві пропастей блукала луна й закликала в моторошне тепло шелесту лісів, що залишалися внизу. Холод паралізував гнучність тіла й волі.

Все ж таки усмішка сонця світилася тут незайманою чистотою й рожевим відсвітом лягала на скелі. Роси іскрилися невиданими самоцвітами. Юнак припадав грудьми до каміння й відчував ритм гарячого серця землі. Вдихав його спрагнено й п'янів від нежданого досі почуття єдності сердець усього всесвіту.

Іноді на світанку чи в голубих переливах надвечір'їв чув ходу. Знав: це Неперевершений іде по землі. Припадав до ще теплих слідів Божих ніг і зцілював із них іскри Правди.

Розмовляв із Тишею. Торкався її відкритого серця, його Краси й Добра, з яких розквітає Істина.

На найнедоступніших верхів'ях залишав насіння квіток Учителевих. Воно проростало й розквітало ніжним блідим квіттям Ломикаменю, якого коріння кришило камінь, шукаючи суті життя в щілинах, проламаних у ньому.

На обличчя юнака лягло тендітне павутиння часу. Спокій, здобутий у школі Великої Тиші, турбувало відлуння слів Учителевих:

"Не забувай: найтвердіший камінь — це серце людське!"

Юнан зійшов у вологу гущавину долин, де ждало його гостре каміння людських сердець. Страх він розгубив у гірських безоднях і тепер спокійно торкався найгострішого каміння. Сіяв на ньому слова Краси й Добра, підслухані в Великої Тиші, залишав світло роси із недосяжних вершин. Правду, зціловану із слідів Божих, і Силу блідого коріння Учителевої квітки.

Сріблом горіли сиві очі білоголового діда-юнана, коли бачили, як твердий камінь людських сердець кришить чарівна квітка — Ломинаміль.

Люди назвали її Казкою.

ЛЕГЕНДА ПРО ТВОРЧУ ТУГУ

Неспокій у широко розкритих очах жінки скочувався у безодню розпуки. Таку далекую дорогу пройшла, ледве допросилася в учнів Його, щоб дозволили покласти синову голівку під благословення Його долонь, і ось...

Сутінки німнати сором'язливо нітилися перед саявом Його обличчя, до якого, немов квіти до сонця, тяглись біляві, чорняві, русяві й мідяні голівки дітлахів. На голівки ці ласкаво спливало благословення Його рук. По кутках сміялося щастя материних очей.

Свідок далечині пройденої дороги — густо заповнена сандаля нетерпляче торкнулася манюнької постаті, зіщуленої перед порогом хижі. Постать-хлоп'я, із недитячою терпеливістю, гнітило вологу грудку глини в долоньках і невправними пальчиками намагалось виліпити з неї крила, тільки пташине...

Серце материне крилатим пташам злопотіло від радості, коли почула голос Його: “Пустіть дітей до мене.” І ось її хлоп’я не пішло далі порога...

Болюче “ну!?” виплюснуло із заломаних уст жінки, і в цю ж мить вона злякано зіщулилася.

Ясні зіниці Вчителя сновзнули по її обличчі й лягли на маленькій постаті біля порога.

Жінка нагнулася й силоміць підвела синове обличчя на Вчителя. Хлоп’я нетерпляче відсторонило її заболоченою долонькою й почало вигладжувати незугарне глиняне пташеня.

Світло Вчительової усмішки полум’ям торкнулося повік, і вона злякано затулила їх.

“Облиш його, невже не бачиш, що хлоп’я твоє ближче мені, ніж усі ці малята, що туляться до мене тілом? Воно душею притулилося до мого серця!”

Поволі підвела повіки. Безмежна втома щастя і страху розп’яла її на одвірку дверей Божої хижі.

На порозі стояло її хлоп’я. У простягнутих брудних долоньках його лежало незугарне глиняне пташеня, і струмені світла з очей дитини й Бога спліталися в нестерпно ясний вузол. З насіння цього світла зростала вічна квітка Творчої Туги, та її не змогли бачити людські очі матері.

ЛЕГЕНДА ПРО ПІСНЮ

Степом бігла жінка. Сіті високих трав зупиняли крилаті стопи, нівечили поспіх. Густе намисто поту вінчало молоде чоло жінки, і тривогою билася думка: чи добіжу, чи застану ще старішину білоголового на горах над рікою? Він один зможе сказати мені. Він один порадить, бо мудрість нецьогосвітня цвіте в його зіницях...

Тоді, коли на обрії замайоріло сине пасмо гір заборсалася дитя, яке несло під серцем.

Зіщулилася у стіп старішини білоголового й пила ласку його світлих очей. Задихалася від радощів, що встигла, що застала його ще на горі.

“Прости мене, я чула вчора (в калині розквітлій заховалася й слухала), чула, як ти розказував мужам, що з тобою, про зорю,

що сповістила народження Правди й Любови на землі. Дивна й незрозуміла розповідь твоя, та чує серце моє, що Світло в ній і мудрість глибока, як море. Ти й мені скажеш, коли спитаю тебе...

Скажи, як зберегти рід мій. Муж світлоокий і син пішли оселю захищати; не повернулись. Під серцем дитя в мене — син (по-сміхнулася), та й той піде. І ще багато піде й загублять шлях до дому, і погасне вогнище. Скажи мені..."

"Коли зійшла зоря над Віфліємом, янголи — послі Неперевершеного принесли людям пісню, в якій горіла туга Божа за людиною. Ця туга стала людям дороговказом до Дому.

Співай, засій дороги землі піснями твоїми. Туга твоїх пісень покаже родові твоєму шлях до дому."

Розквітлим степом ішла жінка й співала. Звуки пісень торкалися струн високих трав, дзвоників рос. Заколихували ненароджене хлоп'я під серцем материним і падали насінням Євшан-Зілля на обніжки стежок і доріг.

Дорогами, що розповзлися по всій землі, ішла жінка й співала. Пісні її горіли теплом домашнього вогнища й тоді, коли зловорожа рука вирізала їй язика, щоб уста заклепило мовчання. Тоді вона підняла на зчорнілих долонях співуче серце своє, і простори спалахнули полум'ям пісень. Понесла співуче серце аж до крайньої межі людської видержливості.

Переступила межу й пішла шляхом, з якого ніхто не повертається. Прохолода безмежжя ласкою лягала на порізані камінням далених доріг стопи. Латана, із полинялими уставками, сорочка неспроможна була захистити згорбленого, зниділого тіла від холоду всесвітньої порожнечі. Жінка не відчувала страху чи холоду. У почорнілих долонях несла серце, співуче серце. Вогонь його пісень зогрівав безмежжя.

Зупинилася на мить. Оглянулася. Далеко внизу мерехтіла блакитним саявом Земля. Срібне павутиння доріг густою сіткою оповило її. Цими дорогами мандрують діти, її діти і шукають шляху до дому. Росте Євшан-Зілля пісень пахучим дороговказом на обніжках і йдуть діти на гори сині над рікою могутньою, де старішина білоголовий звів дерево хресне у небо враз із благословенням своїм.

А що ж буде тепер? Замовкнуть пісні! Жінка підвела долоні й жбурнула вниз серце. Спалахнуло безмежжя співом, задзвеніло й замовкло. Повернулася жінка. Підняла спорожнілі долоні:

“Прости мене, голіруч іду. Не змогла залишити їх без дороговказу до дому, без туги пісень. Я ж — мати.”

І тоді, високо в недосяжній далині, спалахнула зоря, ясніша всіх сонць всесвіту, і до втомлених стіп материних попливла велична й світла пісня Божої туги.

ЛЕГЕНДА ПРО ВІТРАЖ

На високє чоло великого майстра лягала щораз то густіша павутина зморщон.

Вітраж не виходив. Складна композиція кольорів не гармонізувала; скло було мертве, без натяку на горіння світла, якого так шунав, так прагнув великий майстер.

Йому дали час і змогу працювати в храмі; шукати відповідного скла, зміняти, справляти, робити все для досягнення бажаної гармонії світла.

Великий майстер простудіював увесь доступний йому матеріал, щоб тільки знайти спосіб оживити світляні ефекти. Від нестерпної втоми олов'яніли повіки й світлішав той інший зір, але... вітраж мовчав.

У підсвідомості кристалізувалася болюча думка: цей вітраж — це його лебедина пісня, і вона мусить жити, дзвеніти! Роки важким сріблом лягли на скроні й помітного тремтіння рук неможливо було вже заховати перед людьми; а вітраж — його лебедина пісня — понуро мовчав.

“Я приніс скло!”

“Яке скло?!”

“Потрібне...”

Майстер підняв обважнілі повіки, і нетерпляча незгідливість: я не замовляв ніякого скла! замерла в нього на устах.

Обличчя юнака було неперевершеним твором краси. Краси? Ні, цього не можна було назвати красою. Воно... воно... — майстер розгубився.

“Це скло для деталей восьминутного поля в правому вуглі й променевих ліній он там, у композиції відтінів фіолету...”

Спокій незвичайних зіниць юнака не допускав ніяких заперечень.

Великий майстер поліз на риштовання, і незабаром світле юнакове скло приладнано у вказані площі. Вітраж ожив і заспівав величною гармонією світла.

“Що це за скло? Звідкіля воно? Звідкіля це світло?!”

“Світло, створене людиною, спроможне тільки злагіднювати темряву. Моє ж світло проганяє її.”

“Чому ж я не знав про це світло? Не зустрічав його ніколи?”

“Моє світло тільки дуже зрідка розквітає на лаврах людських сердець. Хіба тоді, коли людина далеко зайшла по дорозі еволюції духа. Воно частіше цвіте на тернях. У тебе терня зійшло в серці, і ти відкрив його для мого світла.”

“Хто ти?!”

Обличчя юнака сяйнуло усмішкою. Він простягнув до майстра долоні, проколені любов'ю, і великий майстер, який ніколи в житті ні перед ким не схиляв чола, став навколішки і припав устами до запорошених стіп юнака.

Вранці у храм зайшли робітники. Сонце саме торкнулося вітражу, і він дзвенів величним хоралом світла.

Захоплення печатало великим мовчанням уста й серця людей, і тільки пізніше, багато пізніше знайшли вони біля риштування захололе тіло великого майстра.

Комісія вчених мистців без упину радила й дошукувалася джерел чудесних світляних ефектів вітражу великого майстра. Вкінці вийнято частини незвичайного скла й піддано цілій низці різnorodних аналіз. Без висліду... і скло закинуто в підземелля храму, бо:

“Моє світло тільки для людей, які далеко зайшли по дорозі еволюції духа!”

ЛЕГЕНДА ПРО ІГРАШКИ

У вбогу кімнатку хворої людини передніччя принесло рожеве квіття заходячого сонця. Квіття розцвіло в кутку напроти вікна, засміялося блідим фіолетом і почало синяво гаснути.

... “Ще часок, ще тільки часину...” просили спалені гарячкою уста хворої людини, що надмірним зусиллям волі достругувала дерев'яного коника, спираючись кістлявим плечем на холодну обдряпану стіну.

Сонце, скоряючись проханню, заходило дуже поволі. Все ж таки лілові промені поповзли по стіні вгору й на мить задержались на розп'ятті над постелею.

Повіки хворого обважніли. Він поклав недокінченого коника на стіл і ледве доповз до постелі. Підняв потім зрошене чоло до розп'ятого Бога й захлинаючись зашепотів:

“Не можу закінчити, а за стіною жде хлоп'я безноге на іграшку... Ти не даси мені більше сили, Боже, бо я не молився

Тобі й не бив поклонів. Тобі я нічого не робив і сьогодні простягаю Тобі висохлі від нужди, порожні руки. Усе моє життя я майстрував іграшки, щоб обдаровувати дітей. Казали, що в мене талант і що ним я міг би придбати назкові маєтки, але я вигадував і стругав іграшки дітям і збирав у серце світлу радість їхніх очей. ... А може, я шунав Твої усмішки в їхніх очах...

Прости мене за порожні руки, простягнуті Тобі... Ні, прости мене за недокінчену іграшку недужій дитині, але не слухаються вже мене вмираючі долоні."

Зір людини застеляв передсмертний туман.

За вікном зійшов місяць. Заглянув у шибку й сипнув пригорщу іскристого срібла на стіну навпроти — на розп'яття над постелею.

Розп'ятий похилив голову над людиною, що її серце погасало. Обличчя Бога ясніло усмішкою неземної краси:

"Я створив квіття різнобарвне, грайливі камені, мережані крильця метеликів, намисто зір... безліч розкішних форм і кольорів для тих, кого прохав: будьте, як діти."

Вмираючий задихнувся від несподіванки й знепритомнів. Коли відкрив повіки, побачив, що Господь сидить на стільці й достругує незакінченого конина.

ЛЕГЕНДА ПРО САД

Ласка й ніжність Садівникових рук, що пестили квіти, благодаттю спливали в серце юнака й гасили в ньому жах і розпач.

Юнак притулювся до огорожі саду й спраглим зором пив красу життя, яке розцвітало від милости Садівникових рук. Страхіття руїни війною знищеного міста, холодна тінь смерти, від якої тінав, поволі згасала в радості квіття й зелених шумах дерев.

“Твій сад чарівний, немов казка”, вишептав юнак.

Садівник підвів обличчя й пильно глянув у неспокійні, втомлені очі людини за огорожею. Усміхнувся:

“У назнах найчастіше зберігається суть істини...”

“А там, там, звідкіля я прийшов. інша істина — істина смерти!”

“Нічого, що приносить плоди й дає насіння, не вмирає. Життя — це вічна туга творити й давати. Тієї туги не може знищити ніяка сила. Смерть настає тільки тоді, коли гасне ця туга.”

“Я бачив смерть, яку породила війна. бачив руїну!”. вистогнав юнак.

“На світанку розквітнуть квіти на руїнах і проростуть дерева, щоб дати життєдайний овоч. Іди туди й плекай паростки нового життя, щоб воно вічно цвіло в безмежжі...”

Юнак повертався у зруйноване місто. У серці ніс спокій і світло, а в чаші рук — життєдайну силу ласки й ніжності.

**

Спокійні, чисті очі сивоголової людини — колишнього юнака — радісно молилися тихій милості рук Садівника. Людина притулилася до огорожі так, як і тоді, на світанку свого існування, й пила красу розквітлого саду; пила її, немов прохолодну воду з криниці, яку допомагала копати.

Садівник підняв обличчя, і їхні очі зустрілись у сліпучому спалахові щастя. Огорожі не стало, і сивоголова людина поклала важне від благодатних плодів серце своє у відкриті обійми Садівника, що вітав її радісним:

“Брате, улюблений мій!”

ЛЕГЕНДА ПРО ВОЛЮ

Зловорожість людська відняла в юнака волю. Відняла тільки за відвагу обороняти покривджених, за провину братньої любови.

Друзі злякалися брязноту кайданів, ґратів на вікнах в'язниці й припишкли в сховках; тільки мати й кохана його йшли, рамено в рамено, шукати справедливости для ув'язненого. У серцях несли білий вогонь болю, що народжувався з безмежжя туги. Вогонь цей обпалював вітварі людської справедливости, неблаганність людських законів. Вогонь цей розквітав у притворах Божих храмів. Від нього чорніли склепіння польових наплиць і похилі знамена придорожних хрестів. Від нього світлішали очі матері й білили скроні коханої. У його полум'ї згоряла важливість життєвих ускладнень, що траплялися на шляху. В його саяві чорнішали тіні благих людських звичок, дешевого задоволення, жадоби достатку й слави, що нищівною червою точили світлий сад земного життя.

Зловорожість людська пильно берегла замків в'язниці, міцне залізо підшукала для кайданів.

Тільки побачення з в'язнем пощастило випрохати матері й коханій.

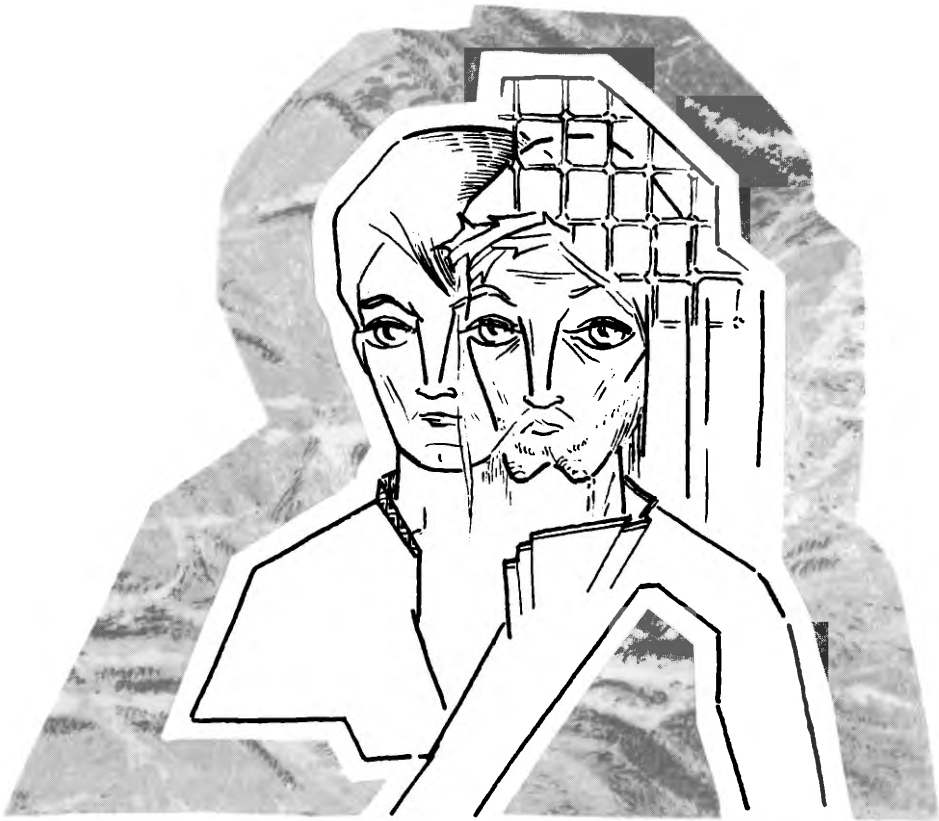
Ждали впритул до тюремних ґратів, намагаючись проламати їх могутнім криком мовчання.

... Привели. На устах в'язня тремтіла ніжність усмішки, а в очах кипіла розпука туги. Крізь сітку ґратів маленького вікна в кімнатку сплеснула злива сліпучого соняшного саява й розписала на стіні, за плечем юнака, світлий вітраж:

Із брудної стіни гляділо на матір і кохану розмальоване блиском соняшних плям і гострими контурами чорних тіней від ґратів — обличчя. В достоїнстві того обличчя було щось. Для чого немає окреслення в людській мові.

Мати й кохана збентежились. Ув очах їхніх тремтіло мовчазне запитання. Очі соняшної картини на брудній стіні говорили:

— ... Мене розп'яли за любов, і я — брат усім за любов закутим. Мені підкоряються квіти землі й сузір'я всесвіту. Мені відкрита безодня змісту волі, і я не наважився підкорити собі волі людини, щоб могла добровільно вибирати: любов або ненависть. життя або смерть.

Сторожа сповістила кінець побачення.

**У саяві усмішки горя світле обличчя в терновому вінку ґрат
лягло на груди закованому, на те місце, де горіло непокірне серце
й могутньою піснею волі скоряло вічність.**

ЛЕГЕНДА ПРО ДВЕРІ

Темрява за вікном густішала, і слова бабусиної казки пили щораз повільніше й тихше. Ласкава долоня попестила свіжу квітну дитячої щічки, і бабуня залишила внука опіці сну. Дитя тулило голівку до подушки, мокрої від сліз, і полохало затишшя кімнати жалісливо докірливим шепотом:

“Чому ти закрила двері, бабуню!”

Двері в сусідню кімнату були відчинені, і не про них говорило хлоп'я. Чарівний потік бабуниних слів, який тількищо відкрив ворітечка в світлий світ небуденного, замовчів, і хлопчик тихо плавав під закритими дверми казки.

Невблаганний час відмірював хвилини, години, дні. Хлопчик ішов життям із широко відкритими очима й широко відкритим серцем і невпинно шукав дверей у той інший світ, що його вчені окреслили безліччю назв, яких абстрактного змісту не можна було вкласти в ніяку конкретну форму.

Глибінь царства книг, де зберігалася велич людського духа, думки, фантазії; — таємнича краса музики; — чародійна сила поезії, що різьбила з сірого каменя людської мови дива невидані; — любов, що цвіла в потискові рук, у глибині очей, у шепоті туги серця: двері — двері — двері в світ, де немає порожнечі.

Тільки: багато людей проходило життя втоптанним шляхом жадоби достатку, користи, задоволення красою — твореною вмілими руками ремісників. Його двері часто стояли їм на заваді, бо від світла його відкритих дверей у серцях людей проникалося з глибокого сну те, для чого здоровий глузд придумав окреслення: зайве. Люди винайшли замки штудерної технічної структури для його дверей. Спершу прохав неслівно: “Не закривайте дверей”, потім домагався щораз настирливіше, а далі кричав, знемагаючи від туги, аж поки не зрозумів, що крик і насилля — це також один із штудерних замків на двері в світ за межею матерії.

Навчився мовчати й радіти кожною відхиленою щілиною. Щастям горів, коли зустрічав друга, з яким можна було ділити світ із-за його дверей. Болів свідомістю, що двері не завжди піддавалися його тузі — не було сили й уміння відчиняти кожні двері. Не вдавалося знайти ключів до кожних дверей.

Утома далекого шляху й невпинного шукання привела його

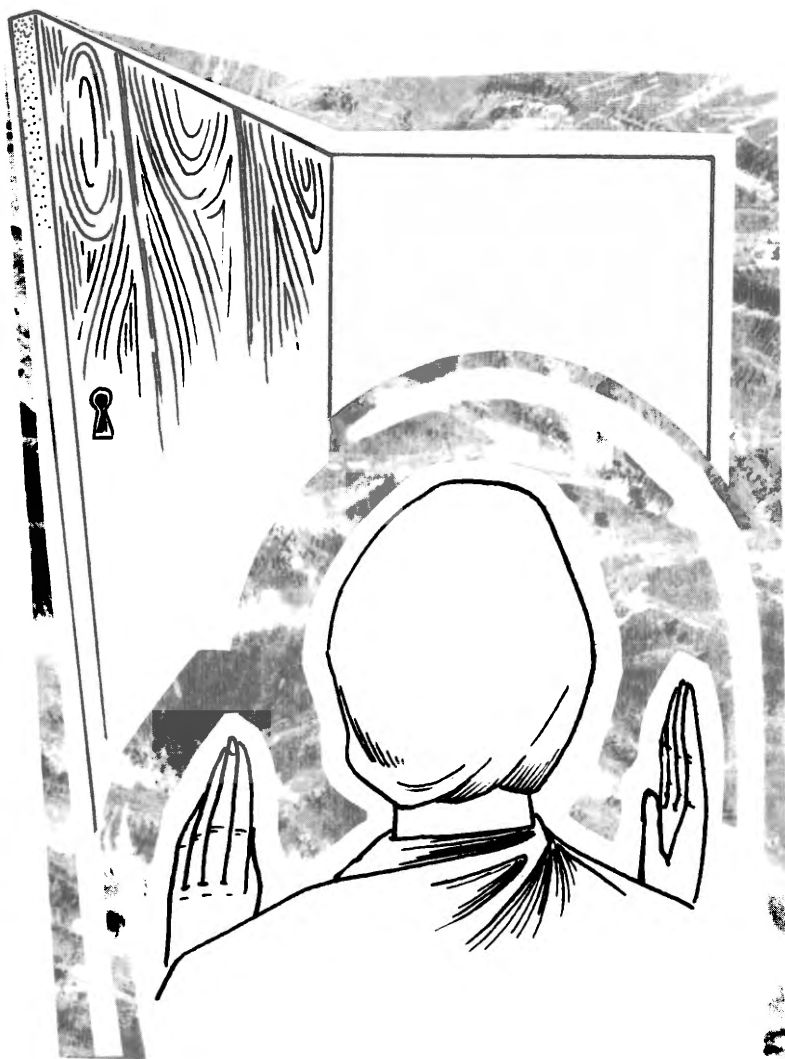
до убогої придорожньої каплиці. Пахощі прив'ялого зілля й сутінки надвечір'я лягали між колючки тернини на чолі Розп'ятого на одиній у каплиці іконі.

Мандрівник поклав посивілу в часі мандрівки, утомлену скроню на холодний камінь стіни і пив силу та заспокоєння із простих слів молитви.

“Так довго жду тебе...”

Ці несподівані, повні лагідного докору слова згасили молитву в серці й мандрівник повернув голову в бік голосу. У сутінку стояла людина.

“Мене... ждеш. навіщо?”

“Бо в мене ключі від усіх дверей, а ти їх шукаєш...” Людина простягнула руку з великою в'язною ключів і...

Мандрівник схопився, жадібно обняв ключі обома долонями й, задихнувшись від нестерпного тягару, покотився з ключами на долівку.

Коли відважився підвести обличчя, хустина ласки очей Людини в сутінку обтерла холодний піт жаху з його чола.

“Я ще нікому не відмовив ключа, але щоб двигнути його, треба Сили, Віри й Волі, бо ключі мої не від звичайних дверей!”

“Хто ти?” — вистогнав мандрівник у зненацька спорожнілий кут наплиці й підняв перелякані очі на ікону.

Її не було. У стіні наплиці стояли широко відкриті двері, повні сліпучого світла, і такий же світлий голос відказав:

“Я — двері. Ці найважливіші, одині!”

ЛЕГЕНДА ПРО ДОРОГИ

Із серця пустині летів самум. Співали піски. Низько гнулися пальми самотньої оази й низько-низько хилилося чоло пустельника, що стояв навколішках у печері між скелями.

“Господи, я прочитав усі доступні мені книги, пішов на самоту, щоб ніхто й ніщо не ставало мені на заваді в шуканні Тебе. Тобою сповнені мої молитви й роздумування, а серце моє — порожнє... Чому, Боже мій?!”

Гаряче каміння обпікало гаряче чоло пустельника, і від того вогонь туги в серці розгорявся до білого.

**
*

Самум припишк у прохолодному фіолеті сутінку. Стежною, пробиваючись між кучугурами свіжо нанесених бурею пісків, ішов пустельник. Сонце не пекло, та чоло людини зрошував піт.

“Господи, я шунав Тебе на дорогах моєї волі й не знайшов. Нехай буде Твоя воля, нехай тільки Твоїх доріг торнаються мої стопи, щоб успіхом увінчалось шукання моє, щоб не вмирало серце моє від прокляття порожнечі.”

Оаза сховалася за обрієм. Назустріч мандрівникові простягало руки місто на межі пустині.

Воно хапало його за вбогу одержу, жебраючи милостині. Воно клало йому до стіп свої, недугами понівечені, тіла й ченало допомоги. Приносило йому журбу, біль, розпуку. Вимагало від нього чуда.

Він ніяк не міг збагнути, звідкіля знаходив силу й змогу творити чудо. Творив його. Торнався серцем пронази гріха й губив огиду в чистій росі милосердя й розуміння. Давав милостиню, не маючи нічого. Проганяв журбу, гасив біль ласкою своєї віри й дивувався вельми можливостям своєї людської неспроможности й обмежености.

**
*

Була ніч. Притулив знеможене тіло до стовбура самотньої пальми й у ласкавому тремтінні зір шунав ліку смертельній утомі.

Із срібlistого затишшя усміхалися йому очі недужих, яким допомагав, розквітали слова благословення із порепаних уст жебранів. Яріли обличчя, з яких проганяв журбу й біль. Зорили серця.

звільнені від тягару гріха. Світло тих очей, слів, сердець злилося зненацька в усмішку любови, що розцвіла на обличчі подорожнього, який непомітно зупинився біля нього. Знімаючів, бо подорожній не був із тих, що потребували допомоги.

...“Я прийшов, щоб увійти в твоє серце й погасити нашу тугу. Не легкі мої дороги, але блаженні ті, що не лякаються їх та шукають мене там.”

Світла благодать засліпила очі пустельника, і він заховав обличчя у тремтячі долоні. Коли відслонив зір, подорожнього вже не було.

Усю ніч стояв пустельник на колінах у стіп самотньої пальми, благословив дороги Божі й підіймав до зір по вінця повне серце.

ЛЕГЕНДА ПРО СПАДЩИНУ

У Зелені Свята оживає сад мертвих — цвинтар. Виплекане любов'ю квіття на могилах в'яже вузли між життям по цей і по той бік. Заупокійні літургії, молитви, пісні стелять стежки над безоднею смерті й на часок відкривають вікна вічності серцям, у яких ще не спопеліла любов. —

Завіси хмар згоряли в полум'ї сонця й воно розписувало сад мертвих казкою живого світла. Дрібна жіноча постать, мовчазною ласкою, влаштовувала квіття на рідній могилі й пестила землю над кимсь, хто безнастанно жив у серці. За тією постаттю цікаво стежили дві інші жінки, що втекли від соняшного вогню в тінь дерева.

Затишшя тіні прокололи холодні шпильки шепотіння:

“Порається... виплекує королівські квіти, аж дивно... Та ж нічого їй не залишив, ані мастиків, ані достатків хоча б. Голу, босу покинув. Нічого не придбав дитині.”

Казку соняшного світла мережала гаряча нитка любови відкритого серця:

“Найдорощий, нехай благословення Боже збагатить крайню скромність мого квіття для тебе. Пробач мені за вбогість мого подарунку, за неспроможність віддячитися тобі за все безмежжя багатства, яке ти залишив мені.”

Плетиво тіней і світла пронизували шпильки шепотіння й гаряча нитка любови.

Шпильки холодні:

“Правда: все життя працював для свого народу, але ж не дала ця праця ніякої користі йому й дітям його; давала убожество й терпіння...”

Нитка гаряча:

“Світла печать твого чистого, нічим поганим не заплямленого, імени нев'янучим лавром вінчає моє чоло...”

Шпильки холодні:

“Еге ж, навчив її високо нести чоло, не схилитися ні перед ним, а їй це, іноді, пригодилося... Кажуть: розумна... до чого їй розум, коли не вміє придбати досить грошей, щоб жити, як люди...”

Нитка гаряча:

“Ласка твого навчання, світлий приклад твій, дали мені змогу бачити не тільки поверхню плес, але й глибіню океанів життя із захованими в ній перлинами... Краса тих перлин навчила мене байдужості до дешевих камінців і блискучого колірного скла...”

Шпильки холодні:

“Коли б хоча славою голосною постелив шлях дітям, а то хоч і працював над силу й багато добра робив, не зумів трудитися так, щоб люди це бачили, належно оцінювали й прославляли і його самого й дітей його...”

Нитка гаряча:

“Ти ніколи не підкреслював свого я й тому воно горіло енергією сонця й виплекувало квіття любови для ближнього, для брата, для народу твого... Насіння того квіття ти посадив на грядці мого серця й навчив його найціннішого людині вміння: любити...”

Шпильки холодні:

“Та вже не згадуючи слави; він, навіть, не вмів як слід оборонити себе й сім’ї своєї перед напастю людською, перед кривдою...”

Нитка гаряча:

“Ти не мстився за кривди й біль заподіяні тобі нерозумними й злобними й навчав мене залишати заплату тому, хто сказав про себе: Я є Любов.”

Шпильки холодні:

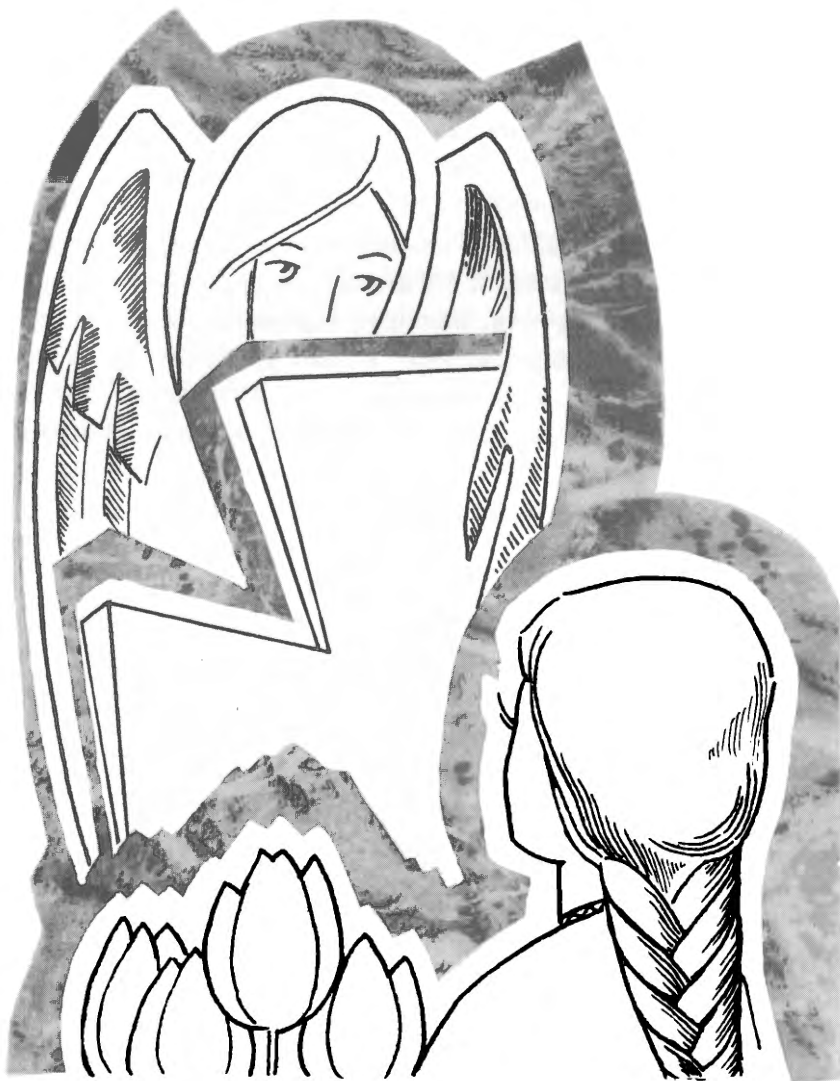
“А все таки навчив дітей своїх шанувати звичаї, любити все рідне. Живуть на чужині та своєю мовою говорять, не цураються її; але невже це найважливіше?..”

Нитка гаряча:

“Ти сповнив живучим медом казки чашу нашого життя; тієї казки, що проснулася ще в день народження духа людського. Казку цю, з тугою й любов’ю, плевав мій, багатий світлим духом, народ і перетворював її в незнищимий скарб звичаїв, традицій, пісні, поезії; всього того, що творить вартісний зміст і красу Людини. Ти навчив мене любити казку й глибоко шанувати таїну її істини, уклав у моє серце дорогоцінний скарб, вінами пленаний моїм народом...”

Стопи сонця торкнулися небосхилу. Подовшали тіні. Дві жінки, під деревом, мовчки здвигнули раменами й подалися до воріт.

Дрібна жіноча постать молилася у стіп могили. В узголів’ї.

в заграві сонця, ясніло невидиме Єство. Крилатий післанець Вічності сплітав авреолу благословення над високо піднятим чолом дрібної жінки й ростив животворну силу в її серці, обважнілому від відповідальности за дорогоцінний скарб спадщини.

ЗМІСТ

1	Леґенда про Ломикамінь	5
2	Леґенда про творчу тугу	8
3	Леґенда про пісню	10
4	Леґенда про вітраж	13
5	Леґенда про іграшки	16
6	Леґенда про сад	18
7	Леґенда про волю	20
8	Леґенда про двері	22
9	Леґенда про дороги	25
10	Леґенда про спадщину	28

1.50

